

KAO HSZING-CSIEN (GAO XINGJIAN)

Egyszemélyes Biblia

(Részlet)

1

Emlékezett persze, hogy egykor más életet élt, de túlságosan messze volt már az a másfajta élet, örökre eltűnt, mint egy másik világ, és még rágondolni is fájt, mint a tűzből megmenekült régi, fakuló családi fényképekre. Pekingi otthonában, amelyet lefoglalt és lepecsételt a rendőrség, lapult egy fénykép, rajta az egész nagy család, még az apjától kapta, aki már nem él. A fényképen még megvan galambősz nagyapja, de már gutaütötten, beszédre képtelenül, hintaszékben. Ő, a legidősebb fiú és unoka, a képen az egyetlen kisgyerek, a nagyszülei közé szorul, nyitott ülepű nadrágot visel, kilátszik a füttyije, a fején amerikai stílusú, csónak formájú sapka. Akkor ért véget a japánok elleni nyolc-éves hadviselés, és még nem robbant ki a polgárháború. A fénykép a kerek kapu előtt készült, odabent aranyszínű krizantémok, bíborvörös taréjos bársonyvirágok borítják be a virágoskertet, perzsel a nyári nap – így emlékezett a kertre, de később vízfoltos lett, és megfakult a fénykép. A háttérben, a kerek kapu mögött angol stílusú, nagy, emeletes épület áll, alatta sétaút kanyarai; ilyen előkelő házban laktak. Emlékezete szerint tizenhárman vannak a fényképen, nem éppen szerencsés szám, szülei, apai bácsikái és nénikéi, meg az egyik unokabátyjának a felesége, de egy Amerikában élő nagynénit és őt magát kivéve senki sincs már meg, sőt a ház is a kerek kapu mögött eltűnt a világ színéről.

Még Kínában, egyszer visszatért a városba, és kereste a házat a bank mögött, ahol valamikor az apja dolgozott, de csak olcsó, igénytelen, beton lakótömbök álltak a helyén, szemlátomást már jó ideje. Kérdezgette a ki-be menőket, hogy lehetett-e ott valaha ilyen udvarház, de senki sem tudta biztosan. Emlékezett rá, hogy Tuanvu ünnep napján apja és banki kollégái kiültek a kőlépcsőre, amely a ház mögött vezetett le a tóhoz, és onnan nézték a sárkányhajók versenyét, a színes zászlókkal feldíszített hajókról odahallatszott a gong- és dobszó, egyre közelebből, ahogy igyekeztek menet közben lekapni a hátsó kapuknál leszúrt bambuszbotokról a vörös csomagokat, amelyeket a lakók kötöttek oda, és amelyekben persze pénz lapult. A harmadik, legfiatalabb nagybátyja és a legfiatalabb nagynénje egyszer elvitte csónakázni, friss vízigesztenyét szedtek a tóból. A tó túlsó partján azonban sosem járt, és még ha ismét a tavon teremne is, hiába tekintene vissza, meglehet, hogy távolról sem ismerné fel az álomszerű emlékképet.

Leáldozott az ő túlságosan kifinomult, sérülékeny családjának, hogy is vészelhette volna át a nehéz időket akár egy is közülük. Nagypja halála után nem sokkal apja elveszítette vezető beosztását a bankban, és megkezdődött a család hanyatlása. Csak második nagybátyját, aki *népi személynek* számított, mert elismert pekingi operaénekes volt, túrtte meg egy darabig az új kormányzat, de aztán más szelek kezdtek fújni, és őt is jobboldalinak bélyegezték. Hallgatag lett, és aluszékony; ha csak leült, mindjárt elbóbiskolt. Egykedvű, aszott öregember lett belőle, néhány évig még eltengődött, aztán csendben kihunyt. Más családtagok, ha nem betegség vitte el őket, akkor vízbe fúltak, öngyilkosok lettek, megőrültek, volt, aki kényszermunkára ítélte férjét követte, míg sorra meg nem szakadt életük füstölője, és csak ő, a vadhajtság maradt a színen. Állítólag élt még a legidősebb nénikéje – családra boruló sötét árny –, ráadásul jó egészségben, de akkor látta utoljára, amikor a fénykép készült. Ennek a legidősebb nagynéninek a férje egy ideig a Köztársasági Légierő földi irányításánál szolgált, vagyis sosem dobott le bombát, mégis Tajvanra menekült, és néhány év múlva meghalt valami betegségben. Arról, hogy a nagynéninek hogyan sikerült kijutnia Amerikába, semmit sem tudott, és nem is törekedett megtudni.

A tizedik születésnapján azonban – régi szokás szerint a holdnapárt használták, ezért valójában a kilencediken – még prosperált a család, és hangosan ünnepelte őt. Aznap új ruhát, új bőrcipőt vett fel. Akkoriban fényűzésnek számított a bőrcipő egy gyerek lábán. Sok ajándékot kapott, papírsárkányt, sakkot, kirakóst, külföldi színes ceruzát, gumigolyós játék pisztolyt, kétkötetes, rézkarokkal illusztrált *Grimm testvérek összes meséit*. A nagyanyja pedig három ezüstjüant adott neki, piros papírba csomagolva: az egyiket Csing-dinasztiabeli sárkányóceán volt, a másikon Jüan Si-kaj¹ tar feje, az új ezüstjüan pedig Csang Kaj-seket ábrázolta talpig egyenruhában; a három érme más-más hangot adott, ahogy megkocogtatta őket. Az új jüan csilingelt, nem úgy mint a vastagon, nehezen koccanó Jüan Si-kaj-fej. A bőrdobozba rakta őket, amelyben a bélyegalbumát és a színes üveggolyóit tartotta. Később az egész család ebédelni ment egy kertvendéglőbe, ahol aranyhalas tó és mesterséges dombocskák voltak, és gőzölt rákikrás táskát ettek egy óriási, kerek asztalnál, hogy mindenki elférjen. Most először került ő a családi figyelem középpontjába, és a nagyanyja mellett ült, ahol nemrég távozott nagypja ült volna, mintha ő lenne a következő, akitől azt várják, hogy megvédje a családi erődítmény kapuját. Beleharapott a tűzforró húsos táskába, zsíros leve ráfröccsent az új ruhájára, de nem szidták össze, csak nevettek, bár ő kellemetlenül érezte magát. Valószínűleg azért emlékszik ilyen pontosan, mert mintha gyermeki félálomból ébredt volna, hirtelen úgy érezte, a felnőttkor küszöbére ért, már nem csinálhat hasonló butaságokat.

¹ Jüan Si-kaj: kínai politikus, katona, önjelölt császár, 1913-tól az ország elnöke. Feloszlatta a nemzetgyűlést, és a nép akaratára hivatkozva visszaállította a császárságot, intézkedéseivel országsszerte lázongásokat váltott ki. A polgárháborút elkerülendő, 1916-ban lemondott, majd nem sokkal később meghalt agyvérzésben.

Emlékszik arra is, hogy amikor meghalt a nagyapja, teleaggatták a lélekkermet függönyökkel, mint az operaszínpad hátulját, és ez még érdekesebb volt, mint a születésnapja. Szerzetesek doboltak, szútrákat olvastak fel, ő pedig a függönyöket félretolva jött-ment, jól szórakozott. Az anyja nagy nehezen ráerőszakolta a kendercipőt, de a fehér kendőről, amelyet a homlokára kellett volna kötnie, hallani sem akart, mert nem tetszett neki. A nagyanya ötlete lehetett a fehér kendő, ragaszkodott hozzá, hogy az apja is hordja, pedig ő már eleve fehér vászonöltönyt viselt. A gyászoló vendégek többsége öltönyben, nyakkendősen jelent meg, a feleségek *csipaót*² viseltek, magas sarkú cipővel. Az egyik asszony leült a zongorához, és énekelt, mekegésszerűen remegtetve koloratúrszopránját, persze nem a lélekkeremben, hanem az otthoni virrasztáson. Akkor hallott először ilyen éneklést, és nem állta meg nevetés nélkül. Az anyja suttogva korholta, de hiába, minduntalan kitört belőle a nevetés.

A nagyapja halála körüli időre mint különös ünnepre emlékezett, meg sem érintette a gyász. Úgy érezte, jobb lett volna az öregnek, ha hamarabb meghal, hiszen oly régóta feküdt szélütötten a hintaszékben, hogy visszatérése az égbe természetesnek tetszett. Rá vonatkoztatva nem volt félelmetes a halál; annál jobban megrettent, amikor az anyjától kellett búcsút vennie. Az anyja belefulladt a földek szélén kanyargó folyóba, és már felpuffadva úszott a víz színén a teste, amikor egy paraszt, aki legeltetni hajtotta a kacsáit, észrevette. A párt felszólításának engedelmességgel ment az anyja a földekre, mert állítólag ráfért, hogy megváltoztassa a gondolkodásmódját. Harmincnyolc évesen, virágkorában veszett oda, és ő örökre olyan gyönyörűnek őrizte meg a szívében, amilyenek utoljára látta.

Apja egyik munkatársától egyszer arany színű Parker tollat kapott ajándékba. Imádott játszani Fang bácsi tollával, ki sem lehetett szedni a kezéből, és ezt a felnőttek szerencsés égi jelnek tartották, biztosan író lesz a gyerek, mondták. Fang bácsi nagyvonalú volt, nekiadta a tollat. Ez még a kilencedik születésnapja előtt történt, kisebb volt, talán nyolcéves lehetett, és a naplójába is beleírta. Már iskolába kellett volna járnia, de annyit betegeskedett, hogy az anyja taníttatta írni-olvasni, megmutatta, hogyan másolja le ecsettel a füzetben pirossal előrenyomtatott írásjegyeket, egyszerre mindig csak egy vonást. Nem volt nehéz, előfordult, hogy egy egész füzetet is teleírt. Az anyja ötlete volt, hogy vezessen naplót, úgy kevesebb papír fogy. Kicsi, kockás füzetet vettek neki, eleinte fél napjába telt, mire telepíngált egy oldalt; ez volt a házi feladat. Az első naplóbejegyzés nagyjából így szólt: „Kifehéríti a földet a lehulló hó, a rajta taposó emberek azonban bepiszkítják.” Anyja eldicsekedett vele, a családban és a baráti körben mindenkinek elmondta. Innentől fogva nem volt megállás: leírta az álmait, vallott önmagáról, elvetette önnön tragédiája magvait.

Apja nem pártolta, hogy egész nap a szobájában kuksolva olvasson és írjon, egy fiú legyen játékosabb, vélte, nyíljon meg a világra, szerezzen sok ba-

² Csipaó: egyrészes, szűk szabású, selyemből készült, hagyományos női ruha.

rátot, hívja föl magára a figyelmet, erre pedig nem jó az írószkodás. Azt hitte magáról az apja, hogy jól bírja az italt, pedig igazából a nagyivó attitűdje tetszett neki, elsősorban az italozást szerette, nem magát az italt. Akkoriban az volt a szokás, hogy az asztalnál mindenki egy hajtásra fenékgig üríti a poharát, és aki több asztalt is végig tudott inni, hősnek számított. Egyszer eszméletlenül vitték haza, és néhai apjának hintaszékébe tették le, a földszinten. Nem volt otthon férfi, nagyanyja, anyja és a szolgálólányok mindhiába próbálták felcipelni az ágyába, az emeletre. Végül kötelet eresztettek le az emeleti ablakból, és valahogy székestül felhúzták a részegen alvó embert; percekig ringatózott a semmiben, szája szélén halvány mosollyal. Az ő emlékeiben mégis úgy maradt meg az epizód, mint ami nagy teljesítmény volt az apa részéről, bár ki tudja, talán csak fantáziál; egy gyerek nehezen választja el egymástól az emlékeit és a képzelgést.

Mindaz, ami tízéves kora előtt történt, különben is álomszerű volt, mintha álmvilágban esett volna meg. Amikor a japánok elől menekültek, sáros hegyi utakon, esőben kanyargott a teherautó, ő az olajosvászon ponyva alatt a narancsos kosárba kapaszkodott, és evett a narancsból. Később megkérdezte az anyját, hogy valóban megtörtént-e ez, és ő azt mondta, hogy akkoriban olcsóbb volt a narancs, mint a rizs, és némi pénz ellenében a falusiak szívesen adtak a teherautón menekülőknél. Bankörök kísérték őket és a menekítendő állami bankvagyont.

Mostanság sokszor megjelenik álmaiban a régi ház, nem a nagyapjácé, a kerek kapuval meg a virágos kerttel, nem ez a nyugati stílusú ház, hanem az a másik, az anyai nagyanyjácé, a kúttal és nagy ládával, amelyben a nagyanyja – persze ő sem él már – mindig rendezgetett valamit. Álmában felülről látja az öreg házat, amelynek nincsen teteje, a szobák közti válaszfalak fából vannak, de nincs jelen senki más, csak az öregasszony tesz-vesz szüntelenül a ládájával. Emlékszik egy régi, festett bőrládára is, abba rejtette a nagyanyja a ruhák alá egy kötegben házai, földjei tulajdonlevelét, pedig már régen eladták mindet, hogy kifizessék a rengeteg adósságot, így az új kormányzat beköszöntével már nem volt semmijük. A nagyanyja meg az anyja annyira féltek, hogy elégették a megsárgult iratokat, és ő nem jelentette fel őket, mert senki sem jött vizsgálni, de ha kifaggatták volna, valószínűleg ellenük vall, jóllehet tudta, hogy nagyon szeretik őt, de úgy hitte, hogy anyja és nagyanyja bűnösségük bizonyítékait pusztítják el.

Ez a másik álma évtizedekkel később lepte meg. Már Nyugaton élt egy ideje, és éppen Franciaország középső részén, egy kis tours-i szállodában időzött, ahol a zsalukról pattogzott a festék, és amikor felébredt, még kábán az éppen megtapasztalt álmotól, a félig nyitott ablak áttetsző, fátyolfüggönyén, a platánfa levelei között átszűrődött az ég szürkéje. Álmában az öreg ház emeleti erkélyén állt, amely még nem roskadt össze, és az imbolygó fakerítésnek támaszkodva nézett lefelé. A kapun túl tökföld, a kacsok erdejében itt-ott téglarakás; errefelé szokott tücsköt fogni. Tisztán emlékszik, hogy az álombeli deszkafalon túl több vendégszoba is volt, de a vendégek ugyanúgy eltűntek, mint a nagyanyja, vagy

az egykori élete. Abban az életben összekeveredtek emlékek és álmok, túllépett időn és téren a képzelet.

Mivel ő volt a legidősebb gyerek a családban, nagy elvárásokat támasztottak vele szemben, és ebben anyai nagyanyja sem volt kivétel; de mert kiskorától fogva sokat betegeskedett, mindenki aggódott, még jóshoz is elvitték többször. Először egy lusani templomban került sor ilyesmire, szülei a forráság elől menekülve vitték oda. A híres Halhatatlanok barlangja mellett állt az óriási, hűvös templom, amelyben alig lézengett néhány látogató; szomszédságában vegetáriánus csarnok és teaház működött. Sokan hordszéken vitették fel magukat a hegyre; ő az anyja ölében ülve szorosan markolta a korlátot maga előtt, és nem tudta megállni, hogy le ne nézzen az oldalt tátongó mélységbe. Mielőtt elhagyta volna Kínát, újra ellátogatott Lusanba; akkor már busszal is fel lehetett menni, de a templomnak még a romjait sem lelte meg. Azonban világosan emlékezett rá, hogy a templom vendégcsarnokának falán hosszú tekerics lógott, rajta a ragyás arcú Csü Jüan-csang képmása. Állítólag már a Ming-dinasztia óta állt a templom, és Csü Jüan-csang, mielőtt császárrá lett, itt talált menedéket. Túl konkrét és összetett emlék volt ahhoz, hogy csupán a gyermeki fantázia műve legyen. A ragyás arcú Csü Jüan-csang képmását néhány éve amúgy is látta a tajpeji Palotamúzeum kincsei között. Így hát bizonyosan létezett a templom, nem csak kitalálta, és létezett az öreg szerzetes is, aki jósolt nekik. Mindjárt az elején jó hangosan figyelmeztette őket:

– Sok bújá-baja lesz ennek a kis emberkének, még jó, ha megmarad! – És a nyomaték kedvéért nagyot csapott a gyerek homlokára. Ő megijedt, de nem sírta el magát. Emlékszik rá, mert azelőtt soha senki nem ütötte meg; inkább elkényeztették.

Évek múltán ismét érdeklődni kezdett a *zen* buddhizmus iránt, akkor számos példabeszédet újraolvasott, így jött rá, hogy alighanem az öreg szerzetestől kapta élete első tanítását.

Volt persze valamikor egy másik élete, csak elfelejtette.

2

Félig elhúzott függöny, a hegy sötét árnyékában kivilágított toronyház, szürke, üres az ég, és az éjszakai piac lámpáinak egybefüggő ragyogása egészen az ablakpárkányig ér. A szemközti épület átlátszó, posztmodern építmény, jól látszik, mi történik benne, mozgólépcsők haladnak felfelé csövekben, nagyjából olyan magasra, mint ahol te vagy, néhány ember közlekedik rajtuk. Megfelelő teleobjektívvel le lehet fotózni onnan a szobád belsejét, sőt azt is, hogy épp szeretkezel.

Nincs rejtegetnivalód, semmi, amitől tartanod kellene, nem vagy filmsztár, tévés személyiség, befolyásos politikus vagy hongkongi milliárdos, vagyis olyasvalaki, aki joggal fél a sajtótól. Francia úti okmánnyal utazol, politikai menekültstátust kapsz, ide pedig meghívtak, szobát foglaltak és fizettek neked.

Megmutattad az irataidat ennek a nagy – a Kínai Népköztársaság által felvásárolt – szállodának a recepcióján, belekerültél a számítógépükbe. A recepciós kisasszonynak és az épp szolgálatban lévő másik alkalmazottnak ugyan meggyűlt a bajuk a pekingi akcentusoddal, de néhány hónap múlva, amikor Hongkong majd visszakerül az anyaországához, valószínűleg úgyszólván kénytelenek lesznek megtanulni a pekingit, és ha még nem készültek fel rá, órákat kell venniük. Az a dolguk, hogy figyeljék a vendégeket, így bizonyára megörökítették valamilyen formában iménti meztelenkedésedet és a szeretkezést a kormányzat számára. Biztonsági szempontból sohasem pénzkiadás, ha egy nagy szállodában néhányval több kamerát szerelnek fel, mint amennyi szükséges. Ülsz az ágy szélén, már nem izzadsz, sőt kicsit fázol, és fontolgatod, hogy ki kellene kapcsolni a hangosan zúgó légkondicionálót.

– Mire gondolsz? – kérdezi a nő.

– Semmire.

– Akkor mit nézel?

– A szemközti épületet, a föl-le kúszó mozgólépcsőket, mindenkit látni a csőben, egy pár éppen csókolózik.

Beszélsz a teleobjektívről.

– Húzd el a függönyt.

A nő a hátán fekszik, fehér és anyaszült meztelen a teste, egyetlen öltözéke a dús szeméremszőrzet.

– Le akarták filmezni, de túlságosan csillogtak a szőrszálak – viccelődsz.

– Ki akarta lefilmezni? Itt, ebben a szobában? Miről beszélsz?

Gép, mondd, teljesen magától működik.

– Képtelenség, ez nem Kína!

A kínai állam megvette a szállodát, jegyzed meg.

Könnyű sóhajjal felül, úgy válaszol:

– Beteg a lelked. – Kinyújtja a karját, beletúr a hajadba. – Gyűjtsd meg a lámpát az asztalon, én meggyújtom a mennyezetit.

– Minek...? Tévedhetek; siettem, talán nem is láttam jól.

Melegség van a szavaidban, fölé hajolsz, hogy megcsókold a lámpafényben fehérülő hasát.

– Nem fázol? – kérdezed.

– Egy kicsit – mosolyog. – Kérsz még egy kis konyakot?

Kávét kérsz, mondd. Míg felkel, kikapcsolja a légkondicionálót, bedugja a vízmelegítőt, kávéport rak a bögrébe, súlyos melle ringatózik mozdulatai ritmusára.

– Nem tartasz túl kövérnek? – kérdezi nevetve. – A kínai nőknek jobb az alakjuk.

Ugyan, mondd, szereted a mellét, valóságos, érzéki.

– Sosem volt ilyen nő?

Leül veled szemben az ablak előtti kerek székre, hátradől, oldalt hajtja a fejét, engedi, hogy eleget láss. Eltakarja a szemközti épület fényes mozgólépcsőjét,

a hegy árnyéka még sötétebbnek látszik a háttérben. Varázslatos éjszaka, felülmúlja a képzeletet ez a meztelen fehérség, mondd, szinte valószerűtlen.

- Azért kell a kávé, hogy felébredj? - kicsit csúfondáros a pillantása.

- Hogy még jobban meg tudjam ragadni a pillanatot!

Az élet csoda, teszed még hozzá, mekkora szerencse, hogy élsz, teljesen véletlenül, de valóságosan, és ez nem álom.

- Mégis szeretnék örökké álmodni, de nem lehet, úgyhogy inkább nem gondolkodok semmire.

A hosszú szempillájú, fehér bőrű német nő behunyt szemmel kortyol a konyakjából. Kéred, hogy tegye szét a lábát, hogy jól megnézd magadnak, mélyen az emlékezetedbe véd. Ő nem akar emlékeket, feleli erre, ő csak ezt a pillanatot akarja érezni. Érti-e a pillantásodat, kérdezed. Érti, ahogy a testén kószálsz, mondja. Honnan hova? A lábujjaitól a derekáig, válaszolja, és mindjárt elcsöppen, olyan nedves megint, úgy kíván. Te is kívánod őt, mondd, alig várod, hogy étellel teli teste rád fonódjék.

- Hogy jó legyen a felvétel, amely majd készül róla? - kérdezi behunyt szemmel.

- Igen - szögezed oda a tekintetteddel, majd végigvizsgálod az egész testét.

- Felveszik az egészszet?

- Nem marad ki semmi.

- Nem félsz?

- Mitől félnék?

Nincs mitől tartania, nyugtatod meg. Füttyülni kell rá. Ez Hongkong, mondd, Kínát messze hagyta. Felkelsz, újra rátapadsz, ő kér, hogy oltsd el a menyegyzeti lámpát, aztán nedvdús testébe hatolsz.

- Tényleg vonzónak tartasz? - kapkod kissé a levegő után.

- Igen, el vagyok temetve. - A testébe temetkeztél, mondd.

- Csak a testembe?

- Igen, és nincsenek emlékek, csak ez a pillanat.

Neki is szüksége van ilyen összeforrásra a sötétben, ősi, zűrzavaros kavargásra, feleli a nő.

- Csak a női melegséget érzem...

- A férfiakban is van forró tűz; én nagyon régen nem...

- Nem voltál férfival?

- Nem érintett meg így, nem remegtem bele...

- Miért?

- Fogalmam sincs...

- Próbáld meg elmondani!

- Nem tudom érthetően megfogalmazni...

- Váratlanul ért, hirtelen?

- Ne kérdezd!

De te tudni akarod. Ő nem nyilatkozik. Nem hagyod annyiban, egyre mélyebbre hatolsz, újra meg újra felteszed a kérdést; talán mert véletlenül találkoztatok? Mert nem ismeritek egymást? Még izgatóbb attól, hogy idegenek

vagytok? Vagy pontosan az ilyen izgalmat keresi a nő? De ő a fejét rázva tagadja. Régóta ismer, mondja, noha hosszú évek alatt csak kétszer találkozotok, ő mégis egyre tisztábban őrizte az emlékképedet, és csak most, mikor néhány órával korábban találkozotok, fogta el ez a nagy izgalom. Nem szokott csak úgy lefeküdni fűvel-fával, nem szenved férfihiányban, de nem is árulja magát, ne hidd... Ő is hat rád, magad mellett akarod tudni, több ez szexuális izgalomnál. Hongkong mindkettőtöknek idegen hely, és egy tíz évvel korábbi emlék kapcsol össze benneteket, a tenger túloldaláról, mikor még Kínában éltél.

- A lakásodon, egy téli éjszakán...

- Azt a lakást már rég visszavették.

- Nagyon meleg lakás volt, különleges, forró...

- Generátor működtette a fűtőrendszert, és a csövek szinte mindig izzottak a lakásban, egy réteg ruha télen is elég volt odabent. Ti pedig vastag, bélelt nagykabátban, felhajtott gallérral jöttetek.

- Féltünk, hogy észrevesznek, és bajba kerülsz miattunk...

- Ami azt illeti, valóban egész nap civil ruhás kopók strázsáltak a ház előtt, éjszaka tízkor ért véget a műszak. A váltásnak jutott a téli éjszakákon néha könyörtelenül metsző pekingi szél.

- Peter ötlete volt, hogy látogassunk meg váratlanul, menjek veled, bemutat a régi barátjának, föl sem hívja előtte. Azt mondta, jobb éjszaka menni, akkor kevésbé valószínű, hogy igazoltatnak.

- Nem is volt telefonom, félttem, hogy a barátaim elszólnák magukat, amikor felhívna. A külföldieket pedig kerültem. Kivéve Petert, aki azért jött Kínába, hogy kínaiul tanuljon. Szenvedélyesen érdekelte a kulturális forradalom, és a vége mindig az lett, hogy összeszólalkoztunk, de ez nem ártott a barátságunknak. Mi van Peterrel?

- Már rég nem vagyunk együtt. Egy német cég kirendeltségén dolgozott, aztán megismerkedett egy kínai lánnyal, feleségül vette, és hazavitte Németországba. Úgy hallottam, saját céget alapított. De annak idején, amikor Pekingbe jöttem tanulni, még alig beszéltem kínaiul, nehezen szereztem kínai barátokat.

- Emlékszem rá, jól emlékszem. Ahogy bejöttél az ajtón, levettél a bélelt nagykabátot, kibontottad a sáladat... gyönyörű nyugati lány voltál!

- Nagy mellű, igaz?

- Hát persze, a nagy melled, a fehér bőröd, a piros ajkad, rúzs nélkül is frissen piros szádat, nagyon izgató volt.

- Akkor azt még nem tudhattad!

- Dehogynem, az élénkpiros szádat nem lehetett nem észrevenni.

- Azért volt piros, mert több mint egy órát bicikliztünk, és a szobádban nagyon meleg volt.

- Velem szemben ültél, és egész este meg sem szólaltál.

- Igyekeztem megérteni valamit abból, amit hallok. Peterrel megállás nélkül beszéltek, már nem emlékszem, miről, és akkor még alig tudtam kínaiul; viszont jól emlékszem, milyen furcsa érzés fogott el.

Természetesen te is emlékszel arra a téli éjszakára, a szobád melegségét hangsúlyozó gyertyafényre, és hogy arra gondoltál, az ablakodat figyelők bizonyára nem tudják eldönteni, vannak-e nálad. Kiharcoltál magadnak egy kis lakást, valódi fészked, otthonod lett, kizárhattad belőle a külvilágot, a politikai viharokat. A német lány a könyvespolcnak háttal ült, az exportra szánt, de végül belföldön értékesített gyapjuszőnyegen, amely még nyomott áron is luxuscikknek számított – ráment a könyvedért kapott előleg. A könyvedért, amely távolról sem érintette a politikát, mégis annyi bajt hozott a fejedre. A kigombolt inggallér különösen fehérnek láttatta a lány nyakán a bőrt, fényes fekete harisnyába bújtatott, hosszú lába roppant vonzó volt.

- Ne felejtse el, egy másik lány is volt nálad, mezítláb, és elég lenge ruhában, ha jól emlékszem.

- Többnyire meztelenül járt-kelt a lakásban; így akkor is, amikor jöttetek.

- Iszogattunk már egy ideje, és akkor halkan bejött a másik szobából.

- Nyilvánvalóan nem siettetek, szóltam hát neki, hogy csatlakozzon hozzánk, és akkor felkapott magára valamit.

- Kezet fogott velünk, aztán meg sem szólalt egész éjszaka.

- Akárcsak te.

- Furcsa éjszaka volt, sohasem jártam még olyan hangulatú kínai otthonban, mint a tiéd...

- Attól volt olyan különleges, hogy betoppant egy német lány a fehér bőrével meg az üde szájával...

- De volt ott egy mezítlábas, vékony, helyes kis pekingi lány is...

- A pislákoló gyertyafényben...

- Iszogattunk, a kényelmes, meleg lakásból hallgattuk a hideg szél zúgását...

- Akkor sem éreztem valóságosnak, most sem, odakint pedig valószínűleg figyeltek minket...

Megint eszedbe jut, hogy talán most is figyelnek.

- Még most sem valóságos?

Magához szorít, becsukott szemmel érzed őt, öleled dús idomait, úgy morgod:

- Nem kell elmenned virradat előtt...

- Persze hogy nem... - mondja. - Akkor sem akartam elmenni, hideg volt, tél, éjszaka, és még egyórányi biciklizés állt előttünk, de Peter menni akart, és te nem marasztaltál.

- Igaz.

Hasonló helyzetben voltál, mondod, még vissza kellett kísérned a lányt a laktanyába biciklivel.

- Miféle laktanyába?

A lány katonai kórházban dolgozott nővérként, mondod, nem engedélyezték, hogy kint éjszakázzon.

Kibontakozik az ölelésedből úgy kérdezi:

- Miről beszélsz?

Arról beszélsz, hogy a katonai kórház, ahol a lány dolgozott, Peking egyik külvárosi laktanyájában volt, a lány minden vasárnap délelőtt eljött hozzád, és hétfőn hajnali három előtt kellett elindulni, hogy bő kétórányi biciklizéssel napfelkelte előtt visszaérj vele az állomáshelyére.

- A kínai lányról beszélsz? - ellök magától, felül.

Kinyitod a szemed, és látod, hogy mereven néz, erre bocsánatot kérsz, magyarázkodsz, hogy ő kezdett el a régi szeretődről beszélni.

- Fáj érte a szíved?

- Régi történet - válaszolsz elgondolkodva -, régóta elvesztettem vele a kapcsolatot.

- Semmi híred róla? - húzza maga alá a lábát.

- Semmi - te is kihúzódasz az ágy szélére.

- Szívesen megkeresnéd?

Nagyon messze van már Kína, feleled. Megérti, mondja. Nincs hazád, mondod. Az apja német, az anyja zsidó, mondja, neki sincs hazája, de az emlékeitől nem bír szabadulni. Miért nem, kérdezed. Ő nem olyan mint te, feleli, ő nő. Ah, mondod, és nem szólsz többet.

3

Fészekre van szüksége, búvóhelyre, egy helyre, ahol elrejtőzhet, ahol lehetnek magánügyei, és nem figyelik. Hangszigetelt szobára van szüksége, amelyet magára zárhat, ahol hangosan beszélhet, nem hallja senki, mondhatja, amit akar; ahol hangot adhat a gondolatainak. Nem gubózhat be néma bábként, élnie, éreznie kell, szenvedélyesen, nyögve, üvöltve szeretkeznie kell. Ki kell harcolnia magának a helyet, ahol élhet, nem bírja tovább az évtizedes elnyomást, és kell a hely fölélédő szerelmi vágyának kitöltéséhez is.

A régi szűk, leválasztott kis szobában az egyszemélyes ágy, az asztal a könyvespolc, a szentüzelésű kályha és a fém kályhacső mellett egy ember is nehezen fért el. Ha a vékony válaszfal túloldalán éjszaka szeretkezett a munkás és a felesége, vagy éppen pisilt a gyerek, mindent hallani lehetett. Még két család lakott a házban, közösen használták az udvari csapot és csatornát. Valahányszor eljött hozzá a lány, a szomszédok látták, félig nyitva kellett hagynia a szobája ajtaját, úgy csevegtek, teáztak. A nő, akit több mint tíz éve vett feleségül, és akitől külön élt, az Írószövetség pártbizottságán keresztül megkereste a helyi lakóbizottságot, az pedig kivizsgálta a helyzetet. Mindent, a gondolatait, az írásait, a magánéletét is irányítani akarták.

A lány kereste meg őt; lötyögött rajta a bő, gallérján vörös katonai jelvényvel ékes, bélelt egyenruha, és kipirult arccal mondta, milyen nagy hatással voltak rá az írásai. Ő óvatosságra intette, és babaarcát elnézve megkérdezte, hány éves. A lány azt felelte, hogy a katonatorvosi főiskolán tanul, éppen gyakorlaton van a csapatkórházban, és tizenhét éves lesz. Ilyen korú lányban könnyen ébrednek az érzelmek, gondolta.

Amikor aztán, jóval később, először csukta be az ajtót, és csókolta meg a lányt, hivatalosan még nem volt elvált ember. És míg némán ölelkeztek, hallotta a szomszédok neszezését, a megnyitott csapot az udvaron, a mosás zajait, a csatornába folyó víz csordogálását, léptek zaját.

Egyre nyilvánvalóbb volt, hogy kell egy otthon, és nem csak azért, hogy zavartalanul szerethessen. Tető kellett a feje fölé, amely óvja szélről és esőtől, és négy hangszigetelt fal. Nem akart újranősülni, tízévnyi házasság éppen elég volt, szabadságot akart. Bizalmatlan volt a nőkkel szemben, különösen a szép, fiatal, sokat ígérő nőkben nem bízott, akikbe olyan könnyen bele tudott habarodni. Sokszor elárulták, feljelentették. Még egyetemista korában beleszeretett egyik csinos, behízelt hangú évfolyamtársába. Az elbűvölő teremtés azonban vinni akarta valamire, ezért beszámolót írt a Kommunista Ifjúsági Szövetség párttitkárának, amelyben saját nézeteit kifejtve lényegében feljelentette őt és bíráló megjegyzéseit az *Ifjúság éneke* című forradalmi regényről, a Kommunista Ifjúsági Szövetség eszmeiségét dicsőítő – a szervezet tagjai számára kötelező – olvasmányról. Nem akart szándékosan ártani neki, gyengéd érzelmeket táplált iránta, de minél több érzelm munkált benne, annál inkább valani akart róla a pártnak, valahogy úgy, ahogy a hívő gyónja meg szíve titkait a papnak. A párttitkár úgy vélte, borús szemléletet tükröz, amit megtudott róla a lánytól, és bár ez nem számított különösebben súlyos vétségnek, nem törte derékba az egyetemi tanulmányait, az ifjúsági szervezettől azért eltiltotta. A felesége sokkal többet ártott neki, és ha a feljelentést alá tudta volna támasztani valamiféle bizonyítékkal – akár egy titkos feljegyzést tartalmazó fecni is megtette volna –, bizonyára nyomban ellenforradalmárnak bélyegezik. A kulturális forradalom idején még a szerelmes nőket is úgy meg tudták félemlíteni, hogy elment az eszük.

Nem bízhatott az egyenruhás lányban, aki irodalmat akart tanulni tőle, és ezért kereste meg: nem lehetett a tanára, inkább azt tanácsolta neki, hogy menjen esti egyetemre. Sokféle irodalmi szakot elvégezhet, nem kerül sokba, és két év múlva akár diplomát is szerezhethet. A lány azt kérdezte, milyen könyveket olvasson. Ha lehet, ne tankönyveket, felelte ő, a könyvtárak újra nyitva vannak, érdemes elolvasni mindent, amit korábban betiltottak. A lány írni akart tanulni, amire ő azt mondta, legjobban, ha nem tanul, mert ha elvét valamit, a maga esélyeit rontja, és kockáztatja saját boldogulását. Mert amúgy tiszta a múltja, egyenruhát visel, és orvosi tanulmányokat folytat, biztos lehet az előmenetelében. Ne higgye őt olyan tisztának, válaszolta erre a lány, ő igenis többet akar tudni, meg akarja ismerni az életet, és a katonai egyenruha meg az orvoslási tanulmányok nem zárják ki ezt.

Izgatta persze a lány, mégis szívesebben bocsátkozott volna semmire sem kötelező viszonyba egy lecsúszott, besározódott, szabados nővel; nem volt kedve a tanítómester szerepéhez, különben is, mi az, hogy élet? Csak az ég tudja.

Hiába várt a lány a tanításra, nem tudta elmagyarázni neki, mi az élet, és még kevésbé, hogy mi az irodalom. Az Írószövetség párttitkárának sem tudta elma-

gyarázni, hogy az igazi irodalomnak nem kell sem útmutatás, sem jóváhagyás, és hogy éppen emiatt kerül ő bajba mindig.

Eleinte nem dobogtatta meg a szívét az üde, szeretni való egyenruhás lány, és a fantáziája sem lódult meg. Hozzá sem akart érní, meg sem fordult a fejében, hogy lefekszik vele. Aztán egy nap a lány visszahozta a tőle kölcsönzött könyveket, mindet elolvasta, mondta, kicsit még zihálva, és elpirult. Ő most is főzött egy teát, akárcsak a szerkesztőknek, akik olykor kéziratért ugrottak be hozzá, helyet kínálta, a lány a könyvespolcnak háttal ült le, ő pedig az asztalnál, a másik székre. Az aprócska szobában volt még egy egyszerű kanapé is, de mert tél derekán már fel volt szerelve a kályha, a kanapét szorosan az ágy végébe, a falhoz kellett tolni. Ha ott ült volna a lány, eltakarta volna az arcát a kályhacső, nem tudtak volna kényelmesen beszélni. Így mindketten a könyvespolc mellé ültek; a lány egyre a visszahozott könyveket simogatta, csupa olyat, amit korábban ellenforradalminak vagy pornográfának ítélték, vagyis már megízlelte a tiltott gyümölcsöt, már tudta mi a tiltott gyümölcs, ezért volt olyan nyugtalan.

Csak most figyelt fel a lány testére, jobban mondva, könyvet simogató, finom, puha kezére. A lány észrevette, hogy a kezét nézi, gyorsan az asztal alá rejtette, és még jobban elpirult. Ő megkérdezte, mit gondol a lány a könyv szereplőiről, különösen a női főszereplőről, hiszen az ő cselekedetei nemigen felelnek meg a kurrens etikának, sem a párt tanításának. Nagyjából ez az élet, tette hozzá, nincsenek érvényes mércék. Ha a lány egy nap fel akarná jelenteni, vagy a katonai pártbizottság ráparancsol, hogy tegyen vallomást a vele való kapcsolatáról, ez a mondat nem sodorhatja őt bajba, a korábbi tapasztalat megtanította, hogy óvatosan fogalmazzon. És ezt nevezték életnek akkor!

Mao elnöknek számtalan nője volt, jegyezte meg később a lány, és ő csak ekkor csókolta meg. A lány becsukta a szemét, és bő egyenruhába bújtatott teste beleremegett a simogató kezek érintésébe, mintha kisebb áramütés futna át rajta. Aztán azt kérdezte a lány, hogy adna-e kölcsön még ilyen könyveket. Mindent tudni akar, mondta, nincs mitől félni. A társadalom félelmetes lesz, amikor tiltott gyümölcsé válnak a könyvek, válaszolta ő, ezért szedett annyi áldozatot a – most már hivatalosan is lezárult – kulturális forradalom. Ő ezt mind tudja, mondta a lány, maga is látott egy agyonvert embert, legyek nyüzsögtek az orrából kifolyt, megfeketedett véren. Az ellenforradalmárnak mondott ember holttestéhez senki sem akart hozzányúlni; ő még kislány volt akkor, de ma már ne tartsd gyerekeknek.

Mit ért a felnőttiségen, kérdezte ő. Ne feledje, nővérképzőbe jár, felelte a lány, és száját eltakarva kuncogott. Ő erre megfogta a lány kezét, és megcsókolta puhán odaadó ajkait. Ezután gyakran jött a lány, visszahozta a könyveket, és újabbakat kért, vasárnap mindig kicsivel tovább maradt, olykor déltől sötétedésig, de a nyolcórás buszt nem késhette le, vissza kellett érníe a külvárosi kaszárnyába. Sötétedéskor, amikor az udvaron lassan elhaltak a neszek, a zöldséget mosó szomszédok visszavonultak, és becsukták az ajtót, ő is behajtott a magáét, és teret engedett a gyöngédségnek. A lány nem vette le az egyenruhá-

ját, és az asztali órára pillantgatott, nehogy lekésse a buszt, és amikor eljött az ideje, gyorsan begombolkozott.

Ő egyre sürgetőbbnek érezte, hogy legyen egy hely, ahol a magánélete magánélet maradhat, és amikor végre megkapta a végzést a válásról, a hivatal úgy döntött, csak akkor élhet együtt egy nővel, ha újra megházasodik, a nő viszont csak akkor jelentkezhett feleségnek, ha neki előbb rendes lakóhelye van. A kulturális forradalom alatt vidéken töltött éveit is beszámítva megvolt a húszévnnyi munkaviszonya – ennyi kellett, hogy kiutaljanak neki egy lakást –, elvileg már jó ideje megkaphatta volna. Mégis két év kellett hozzá, rengeteg ordítózás és vita az illetékes káderekkel, hogy – mielőtt az Írószövetség vezetőjénél nagyobb hatalmú párttitkár vádolná meg valamivel – kiharcoljon magának egy kis lakást. Összes megtakarítását bedobta: előlegeket olyan írásokért, amelyek talán meg sem jelennek soha, így sikerült nagy nehezen megszereznie a nyugalmas kis fészket.

Amikor a lány meglátogatta az új lakásban, épp csak elfordult a kulcs a zárban, mindkettőjüket izgalom kerítette hatalmába. Még be sem fejezték a festést, mészfoltok borították a padlót, ágy sem volt, így a mésztől tapadó műanyag fólián fejtette le a vékony lánytestről a túlméretezett egyenruhát. A lány meg volt ijedve, könyörgött, hogy ne hatoljon be a testébe, mert az iskola szabályai szerint minden évben teljes körű orvosi vizsgálaton kell átesniük, és a hajdon nővéreknél azt is megvizsgálják, hogy sértetlen-e a szűzhártyájuk. Mielőtt szolgálatba lépnek, szigorúan ellenőrzik őket, politikailag, testileg és lelkileg, kívül-belül, hiszen a napi egészségügyi munkán kívül bármikor előfordulhat, hogy magas rangú tisztek mellé rendelik őket, hogy az ő egészségüket óvják. Huszonhat éves kora előtt nem mehet férjhez, és leendő házastársát engedélyeztetnie kell a parancsnokaival, korábban le sem szerelhet, mert a munkája államtitkokat érinthet.

Ő megígérte, hogy nem hatol belé, és betartotta az ígéretét, de minden más lehetőséget kimerített. Nem sokkal később valóban beosztották a lányt egy magas rangú tiszttel mellé, akit vietnami határellenőrzésre küldtek ki, és onnantól fogva jó darabig nem kapott hírt felőle.

Aztán, csaknem egy évvel később, megint télen, váratlanul előkerült a lány. Ő csak néhány perce ért haza egy barátjától, ahol átitták a fél éjszakát, és ekkor finoman kopogtattak az ajtaján. Hat egész órát várt rá odakint, mondta a lány síró arccal, teljesen átfagyott. Nem mert a folyosón várni, félt, hogy meglátják, megkérdezik, kit keres, ezért az építőmunkások fészkerében rejtőzött el, onnan leste, mikor gyullad fel a fény a szobában. Ő gyorsan bezárta az ajtót, elhúzta a függönyt, és a lány, bár a teste még fel sem melegedett a hatalmas katonai zubonyban, azt mondta:

- Dugj meg, kedvesem!

A szőnyegen tette magáévá, birkózva, hemperegve, sőt nem is, inkább folyón és tengeren hanykolódva, síkosan, mint a halak, vagy két vadállat, egymást harapva, csatázva. A lány sírva fakadt, sírj csak, amilyen hangosan akarsz, mondta

ő, itt nem hallják meg. Sírt a lány, zokogott, kiabált. Ő meg farkasnak mondta magát. Nem vagy farkas, felelte a lány, te az én kedvesem vagy. De ő farkas akart lenni, kíméletlen, kéjvágyó, vérszomjas vadállat. Értelek, ismerlek, kedvesem, mondta a lány, mindenestül a kedvesemé vagyok, már nem félek semmitől, mától fogva a kedvesemhez tartozom, csak azt bánom, hogy nem adtam oda magam korábban... Hallgass, mondta ő...

A szüleinek ki kell találniuk valamit, hogy a lány otthagyhassa a hadsereget, mondta később. Őt ekkoriban már hívták külföldre, de nem sikerült elhagynia az országot. Megvárlak, tudok várni, válaszolta a lány, én vagyok a te kis asszonykád. Ő végül útlevelet, vízumot kapott, és a lány is sürgette, hogy menjen, mielőtt meggondolná magát. Nem hitte volna, hogy örökre búcsúznak, vagy talán csak nem akart belegondolni, nehogy megszakadjon a szíve.

Nem engedte, hogy a lány kikísérje a repülőtérre, ráadásul úgy, hogy nem kap kimenőt. Ha a legkorábbi városi buszra szállna, a többszöri átszállás után valószínűleg nem érne időben a repülőtérre.

Azelőtt el sem tudta képzelni, hogy egyszer képes lesz elhagyni az országot, csak akkor értette meg hirtelen, amikor a repülőgép felzúgott a pekingi kifutópályán, megremegett, és a levegőbe emelkedett – lám, gondolta, mégis lehetséges, de akkor csak ennyit gondolt –, nem hitte, hogy talán sosem tér majd vissza a földre, ahol megszületett, tanult, felnőtt, és szenvedett, végleg elhagyja ezt a sárga földet, amelyet most felülről, az ablakból lát, és amelyet honfitársaival együtt a hazájának nevez. De van-e neki hazája? Ez lenne a hazája? A gép szárnyai alatt tovasuhanó szürkéssárga földek, jégbe dermedt folyók? A később megfogalmazódó kérdésre csak idővel talált választ.

Akkor csak szabadulni akart a sötét árnyak közül, felszabadult lélegzetre, friss levegőre vágyott. Közel egy évet kellett várnia az útlevelekre, és többször járt a hatóságoknál, hogy megsürgesse. Tisztességes állampolgár, nem bűnöző, miért ne távozhatna külföldre? Persze mindig volt személyre szabott indok, ha akarták, amiért a kiutazási engedélyt meg lehetett tagadni.

A vámellenőrzésnél megkérdezték, mi van a bőröndjében. Semmi tiltott dolog, felelte, csak a ruhái. Kinyitatták vele a bőröndjét.

- Ez mi?

- Tuskó, tintát készítek belőle. Új, most vásároltam. - Vagyis nem régiség, amit tilos kivinni, így értette, mert szorongott, hogy beleköthetnek valamibe, és még az utolsó pillanatban is ott tarthatják. Átvillanó gondolat: ez nem a hazája.

Ebben a pillanatban mintha egy hang szólította volna:

- Kedvesem...

Visszafojtotta a lélegzetét, nyugalmat erőltetett magára.

Végül átengedték, becsukta a bőröndjét, felrakta a szalagra, behúzta a cipzárt a kézitáskáján, és elindult a beszállás felé. Megint úgy hallotta, mintha a nevéen szólítanák. Rezzenéstelenül ment tovább, aztán mégis hátrapillantott. A vámőrök éppen külföldieket ellenőriztek az elkerített folyosórészen, majd intettek nekik, hogy továbbmehetnek.

Ekkor megint elnyújtott kiáltást hallott, messziről jövő női hang szólította, túlszárnyalva a váróterem duruzsolását. Tekintetével a vámkapun túl kereste a hang forrását, és ekkor látta meg az egyenruhás, tányérsapkás alakot; a fehér márványkorlátnak támaszkodott, de az arcát nem lehetett kivenni.

A búcsú éjszakáján teljesen megadta magát neki a lány, és többször is a fölébe sűgta:

- Kedvesem, ne gyere vissza, ne gyere vissza...

Talán megérezte? Vagy gondolkodott helyette is? Jobban átlátta volna a helyzetet, mint ő? Vagy kitalálta a legrejtettebb gondolatait? Ő nem sokat beszélt, félt véglegesen döntenit. De a lány felébresztette, felkavarta a gondolatait, amelyekkel nem akart szembenézni, mert még nem tudta elvágni a szerelem és a remény kötelékét, belátni, hogy el kell hagynia őt.

Reménykedett, hogy a korlátnak támaszkodó, egyenruhás alak mégsem a lány; sarkon fordult, és ment tovább a beszállókapu felé, a járat mellett már villogott a vörös fény. Aztán megint hallotta a háta mögül, most tisztán, a reményvesztett, elnyújtott kiáltást - „Kedvesem!” -, és most már bizonyosan tudta, hogy ő az. De nem fordult vissza többé.

4

A forró, párás, állandóan hullámzó test visszatérő emlékeket ébreszt, de nem feledheted, hogy ez nem ő, nem az a törekeny, kicsi test, amely mindenben engedelmeskedett az akaratonak; ez a másik, nagydarab, erős test olyan hatalmas, féktelen kéjjel szorít magához, amely minden erődét kiszívja.

- Mesélj a kínai lányról! A vele átélt gyönyörőről! S hogy miképp hagytad el? Száz százalékig nő, mondod, pedig csak szeretett volna nő lenni, nem volt olyan buja, olyan kéjvágyó, mint én. Vagy talán nem így szereted? - kérdezi.

De így szereted, pontosan ilyenről álmodtál, feleled, ilyen fékevesztett, teljes gyönyörőről.

- Legszívesebben ilyené változtattad volna azt a kislányt is?

- Igen!

- Harmatossá, mint a forrás?

- Ilyennek szerettem volna - fordulsz felé sóhajtvá.

- Neked minden nő egyforma?

- Nem.

- Hogyhogy nem?

- Az másfajta feszültség volt.

- Miben különbözött?

- Szerelem volt. Egy fajtája.

- Nem éreztél gyönyört vele?

- Éreztem, de nem így.

- Most csak a test vágya dolgozik benned?

- Most csak az.

- Ki szop neked?
- Egy német lány.
- Egyéjszakás ribanc?
- Nem. - A nevét kiáltod: - Margarethe!

Elmosolyodik, magához húzza, megcsókolja a fejedet, ellazítja szorosan tested köré kulcsolt lábát, és félresímit egy szemébe hulló tincset.

- Jó nevet mondtál? - Furcsán cseng a hangja.
- Nem Margarethe vagy? - kérdezel vissza értetlenül.
- Én mondtam meg a nevem.
- De már a nyelvem hegyén volt, csak megelőztél.
- Mindegy, akkor is én mondtam ki először.
- Pedig azt akartad, hogy találjam ki, nem? De nem adtál rá időt.
- Attól félttem, nem emlékszel rá - ismeri be. - Előadás után vártak rád a színház kapujában, beszélgetni akartak veled, és ez feszélyezett.
- Nem volt okod rá, csak régi barátok vártak.
- Váltottatok néhány mondatot, és már le is léptek. Miért nem mentetek el inni, mint máskor?
- Feltehetőleg azért, mert velem voltál, egy nyugati nő, és nem akartak zavarni.
- Le akartál velem feküdni akkor?
- Nem, de te láthatóan izgatott voltál.
- Évekig éltem Kínában, ezért értettem a darabodat, de vajon a hongkongiak értették-e?

- Nem tudom.
  - Mindennek ára van - mondja elkomorodva.
  - Te komor német lány! - mondod nevetve, szeretnéd oldani a feszültséget.
  - Már mondtam, hogy nem vagyok német.
  - Rendben van, akkor zsidó lány.
  - Inkább nő. - Fáradt a hangja.
  - Így még jobb - értesz egyet.
  - Miért jobb? - Ismét furcsán cseng a hangja.
- Mert zsidó nővel még nem voltál, magyarázod.
- Sok nővel volt dolgod? - csillan fel a szeme a sötétben.
  - Miután elhagytam Kínát, elég sokkal - vallod be; miért is rejtegetnéd?
  - Szállodában mindig akad női társaság? - faggat tovább.
  - Nincs olyan nagy szerencsém, az efféle nagyobb szállodákért a meghívóim szoktak fizetni.

Gyöngédebb lesz a pillantása, melléd bújik. Szereti a nyíltságodat, mondja, de ez még mindig nem te vagy. Mire te azt monddod, hogy nemcsak a tested szeretted, hanem őt magát is.

- Az jó.

Őszintén beszél, minden ízében ellazuló teste hozzád tapad. Hogyne emlékeznél, mondd, arra a téli éjszakára. Később is eljött, csak azért, hogy lásson téged. Arra járt, a körút újonnan épült szakaszán, ahol laktál, és benézett csak

úgy, talán a képeket akarta megnézni a szobádban, különleges képek, sötét álmvilág mindegyik, odakint fúj a szél, a német szél sosem zúg így, Németországban minden olyan fojtogatón nyugodalmas. Az a gyertyafényes éjjel föl-döntült volt, nappal is meg akarta nézni, mindent látni akart, tisztán.

- Mindegyik a te képed volt? - kérdezi.

Ott más képe nem lógott.

- Miért?

- Kicsi volt hozzá a szoba.

- Festesz is? - kérdezi.

- Akkoriban engedély nélkül festettem - feleled.

- Nem értem.

Persze hogy nem érti, mondod, hiszen ez Kínában volt. Egy német művészeti alapítvány meghívta mint festőt, de a kínai hatóságok nem engedélyezték a kiutazását.

- Miért?

Jó ideig hiába kérdezősködtél, nem sikerült rájönnöd, míg egy barátod el nem jutott a megfelelő hatósághoz, ahol megtudta, hogy íróként vagy bejegyzve, nem festőként.

- Ezért? Egy írónak nem szabad festeni?

Úgysem értheti ezt, mondod, hiába tud kínaiul, Kínát még kínaiul sem lehet megérteni.

- Akkor meg se próbálok.

Aznap délután betűzött a napfény a szobába, mondja, a kanapén ült, és elmélyülten nézegette a képeket, nagyon szeretett volna megvenni egyet, de diák lévén nem engedhette meg magának. Te szívesen adtad volna ajándékba, de ő nem fogadta el, nem lehet ajándékba adni, amit alkottál, mondta. Gyakran ajándékozol képet a barátaidnak, vettedt ellen, a kínaiak nem vásárolnak képeket, barátok közt meg különösen nem szokás. Alig ismer, mondta, nem számít a barátodnak, nem fogadhatja el. Egy albumot talán, a munkáidról, azt ajándékba adhatnád, vagy megvenné. A te képeidhez hasonlókról Kínában nem készülhet album, de mert szerette a képeidet, a végén mégis adtál neki egyet. Most frankfurti otthona falán lóg a festmény, mondja, különleges emlék, álmvilág, testetlen benyomás.

- Miért ragaszkodtál hozzá, hogy adj nekem egy képet? Emlékszel rá, melyik volt? - kérdezi.

A képre nem emlékszel, mondod, de arra igen, hogy szeretted volna lefesteni őt, akkor még sosem festettél nyugati modellt.

- Nagyon veszélyes lett volna - mondja.

- Miért? - kérdezed.

- Nem nekem, hanem neked lett volna veszélyes. Valószínűleg nem is hozakodtál elő vele, különben is, ekkor kopogtattak. Ajtót nyitottál, a villanyórát jöttek leolvasni, az alkalmazott széket kért, felállt rá, úgy nézte meg a mérőt az

ajtó fölött, feljegyezte, és elment. Szerinted tényleg azért jött, hogy leolvassa a villanyórát? – kérdezi.

Nem válaszolsz, már nem is emlékszel, Kínában néha olyan az élet mint egy rémálom, mondd aztán, el akarod felejteni, csak időnként tör fel a tudatalattidból.

– Nem lehet tudni előre, mikor jönnek?

Kínában akármi megtörténhet, mondd.

– Nem látogattalak meg többször, félttem, hogy kellemetlen helyzetbe hozlak – mondja lágyan.

– Nem hittem volna... – mondd.

Hirtelen erőt vesz rajtad a gyöngédség, megérinted telt mellét. Ő megsímogatja a kezedet:

– Milyen gyöngéd vagy.

– Te is, gyöngéd Margarethe – mosolygysz. – Holnap már el is mész?

– Gondolkozom... Maradhatok, de át kell íratnom a frankfurti repülőjegyet. Te mikor utazol vissza Párizsba?

Jövő héten, kedden, olcsó a jegyed, nehéz módosítani, de ha kell, egy kis ráfizetéssel át lehetne tenni.

– Legkésőbb hétvégén haza kell mennem – mondja. – A jövő héten, hétfőn kínai delegáció érkezik Németországba, én tolmácsolok a tárgyalásokon. Nekem főnök parancsol, nem vagyok olyan szabad mint te .

– Akkor még négy napunk van – számolsz.

– Egy éjszaka már elment, három napunk maradt – javít ki. – Várj, először felhívom a főnökömet, néhány nap szabadságot kérek, utána áttetetem a repülőjegyemet, aztán elhozom a szállodámból a bőröndöt.

– És a főnököd?

– Nem érdekes – feleli. – Itt befejeztem a munkámat.

Már világos az ablak, a szemközti magas, fehér oszlopos épület fölött felhők gomolyognak, ködbe vész a hegycsúcs, mély jádezőldbe hajlik a hegyoldal dús növényzete, esőre áll.

KISS MARCELL fordítása